

FENIX (Museumeducatie)

Missie/visie: Hoe wordt het bestaansrecht omschreven? Waarvoor staat de instelling? Wat zijn de kernwaarden van de organisatie?

FENIX is een nieuw kunstmuseum in Rotterdam dat zich richt op het thema migratie. Wat je vertrekpunt ook is, FENIX wilt je kijk op migratie verbreden en laten zien dat migratie van alle tijden is. Het museum vertelt verhalen over liefde en afscheid, over thuiskomen en je thuis voelen, over het navigeren van identiteit of het zoeken naar geluk. FENIX biedt een podium aan ervaringen en verhalen van migranten van over de hele wereld.

Actuele vraagstukken: Welke actuele ontwikkelingen hebben voor de instelling invloed op het organiseren en aanbieden van kunst- en cultuurbemiddeling?

FENIX speelt in op urgente maatschappelijke thema's zoals migratie, identiteit en culturele diversiteit. In een tijd van polarisatie, globalisering en klimaatverandering, die mensen wereldwijd dwingt zich te verplaatsen, biedt FENIX ruimte voor verhalen die mensen met elkaar verbinden. In de benadering wordt ook aandacht besteed aan de spanningen die kunnen ontstaan rondom migratie, en biedt men juist via kunst en persoonlijke verhalen een toegankelijke en menselijke ingang voor complexe vraagstukken.

Organisatie: Hoe ziet de organisatie eruit? Waar zou jij jezelf positioneren binnen de organisatie?

FENIX is een initiatief van Droom en Daad. Deze stichting draagt sinds 2016 bij aan kunst en cultuur in Rotterdam. Droom en Daad ontwikkelt nieuwe culturele projecten en stimuleert initiatieven die de creativiteit, diversiteit en geschiedenis van de stad weerspiegelen. FENIX bestaat onder andere uit curatoren, programmamakers en communicatiemedewerkers, die samen werken aan de inhoudelijke en organisatorische opbouw van het museum.

Op dit moment is er nog geen aparte educatieafdeling binnen FENIX ingericht. Juist daarin zie ik een kans om een waardevolle bijdrage te leveren. Ik zou mij graag positioneren als medewerker kunsteducatie met als doel te bouwen aan het ontwikkelen van educatieve programma's en publieksactiviteiten. Denk aan het vormgeven van workshops, schoolprojecten en formats die inspelen op de thema's migratie, identiteit en verbinding. Onderwerpen die aansluiten bij de missie van FENIX én bij mijn visie op kunsteducatie.

Subsidiëring: Onderzoek waar subsidiëring vandaan komt en wat het verdienmodel is.

FENIX ontvangt geen gemeentelijke of landelijke subsidie, maar wordt volledig gefinancierd door de Rotterdamse stichting Droom en Daad, opgericht door de familie Van der Vorm. Hierdoor heeft het museum een grote mate van autonomie. Het verdienmodel bestaat verder uit ticketverkoop, evenementen, horeca en publieksactiviteiten. Door deze mix van private steun en publieke inkomsten heeft het museum financiële stabiliteit zonder afhankelijk te zijn van overheidsbeleid.

Actuele projecten: Onderzoek actuele projecten en formuleer een waardeoordeel over de kwaliteit van het aanbod. Verhoud je tot de missie en visie van de instelling én jouw visie op kunsteducatie.

Hoewel FENIX pas in mei 2025 officieel opent, is er nu al sprake van een levendig publieksprogramma. Projecten zoals *de Taalwandeling*, *de Nacht van de Vluchteling* en andere diverse activiteiten op het overdekte Plein maken migratie voelbaar en persoonlijk.

Het **Plein**, een overdekt stadplein in FENIX. Is een open, multifunctionele ruimte waar buurtbewoners, programmamakers en bezoekers samenkomen. Wat deze plek bijzonder maakt, is dat de programmering grotendeels wordt bepaald door Rotterdamse organisaties en initiatieven uit de wijk. De gemeenschap is hier zelf in charge, wat zorgt voor directe betrokkenheid en een weerspiegeling van de stad in al haar diversiteit.

Via talks, performances en workshops worden actuele thema's tot leven gebracht, met ruimte voor ontmoeting, dialoog en culturele uitwisseling. *De Taalwandeling* is een laagdrempelige en speelse manier om migratieverhalen te ervaren tijdens een wandeling door Rotterdam, en biedt tegelijkertijd een toegankelijke manier om de Nederlandse taal te leren. Ook *de Nacht van de Vluchteling* onderstreept hoe FENIX verbinding zoekt met de stad en urgente maatschappelijke thema's aankaart. Migratie wordt zo geen abstract iets, maar een menselijke realiteit.

Deze aanpak sluit aan bij mijn visie op kunsteducatie: kunst als brug tussen mensen en als middel om complexe thema's inzichtelijk te maken. Er is nog geen educatieafdeling. Daar zou ik graag bijdragen: door educatieve programma's te ontwikkelen die de bestaande programmering verdiepen, verbreden en verankeren.

STORE Rotterdam (Bemiddeling)

Missie/visie: Hoe wordt het bestaansrecht omschreven? Waarvoor staat de instelling? Wat zijn de kernwaarden van de organisatie?

STORE is een collectief van ontwerpers, beeldend kunstenaars en architecten met vestigingen in Rotterdam (sinds 2021) en Londen (sinds 2010). De missie van STORE is om bij te dragen aan een creatieve industrie die een betere afspiegeling vormt van de samenleving waarin we leven. De organisatie richt zich specifiek op het toegankelijk maken van kunst en design voor een breed publiek, met bijzondere aandacht voor jongeren uit ondervertegenwoordigde groepen. Kernwaarden van STORE zijn inclusiviteit, educatie, talentontwikkeling en sociale impact.

Actuele vraagstukken: Welke actuele ontwikkelingen hebben voor de instelling invloed op het organiseren en aanbieden van kunst- en cultuurbemiddeling?

STORE speelt in op actuele maatschappelijke vraagstukken zoals diversiteit, kansengelijkheid en duurzaamheid. Door workshops aan te bieden rondom thema's als upcycling, virtual reality en ambachtelijke technieken, sluit STORE aan bij de groeiende behoefte aan toegankelijke, actuele en maatschappelijk betrokken kunsteducatie. Tegelijk speelt de organisatie in op de noodzaak van digitale werkvormen, wat zichtbaar is in hun workshops en hun samenwerking met instellingen zoals Het Nieuwe Instituut.

Organisatie: Hoe ziet de organisatie eruit? Waar zou jij jezelf positioneren binnen de organisatie?

STORE functioneert als een collectief, wat betekent dat het een structuur kent waarbij samenwerking centraal staat. De organisatie bestaat uit kunstenaars, ontwerpers en architecten die zowel educatieve als commerciële activiteiten uitvoeren. Zelf zou ik mij binnen STORE kunnen positioneren als workshopdocent of educatief coördinator, met een focus op het ontwikkelen en begeleiden van educatieve programma's binnen de Design Club, en het koppelen van jongeren aan de praktijk van kunst en ontwerp.

Subsidiëring: Onderzoek waar subsidiëring vandaan komt en wat het verdienmodel is.

STORE ontvangt structurele subsidie van de Gemeente Rotterdam binnen het Cultuurplan 2025–2028. In hun aanvraag vroegen ze €120.000 aan en ontvingen uiteindelijk €118.900. Daarnaast genereert STORE inkomsten via publieke workshops en hun fysieke winkel STORE STORE. In deze winkel worden werken verkocht van zowel Design Club-deelnemers als gevestigde ontwerpers. De opbrengsten van de winkel en de workshops vloeien volledig terug naar het educatieve programma Design Club, ook krijgen de deelnemers een percentage.

Actuele projecten: Onderzoek actuele projecten en formuleer een waardeoordeel over de kwaliteit van het aanbod. Verhoud je tot de missie en visie van de instelling én jouw visie op kunsteducatie.

Een actueel en onderscheidend project van STORE is de Design Club, waarin jongeren samenwerken met professionele ontwerpers aan uiteenlopende creatieve projecten. Ze leren niet alleen praktische vaardigheden zoals keramiek maken, kaarsen gieten en ontwerpen in VR, maar ontwikkelen ook hun zelfvertrouwen en bouwen aan een portfolio dat deuren opent naar een creatieve toekomst. Het aanbod is laagdrempelig, eigentijds en goed afgestemd op de belevingswereld van de doelgroep.

Vanuit mijn visie op kunsteducatie, waarin toegankelijkheid, verbinding en eigenaarschap centraal staan, sluit dit initiatief naadloos aan bij de kracht van kunstonderwijs om jongeren te empoweren. STORE bewijst dat kunsteducatie ook buiten het traditionele klaslokaal een maatschappelijk relevante en betekenisvolle rol kan spelen.

Het succes van de Design Club blijkt ook uit de resultaten: een aanzienlijk percentage deelnemers stroomt door naar een kunstopleiding – inmiddels zijn 17 jongeren toegelaten tot de kunstacademie. Bovendien blijven oud-deelnemers nauw betrokken bij STORE. Ze zetten hun talent in voor opdrachten zoals fotografie bij evenementen of grafisch ontwerp voor posters. STORE ziet hierin een waardevolle wisselwerking en wil in de toekomst nog meer van dit soort opdrachten kunnen aanbieden, zodat jongeren hun ervaring kunnen verdiepen én hun netwerk kunnen uitbreiden.

Het Verhalenhuis Belvédère (Community)

Missie/visie: Hoe wordt het bestaansrecht omschreven? Waarvoor staat de instelling? Wat zijn de kernwaarden van de organisatie?

Verhalenhuis Belvédère verbindt mensen met elkaar en met de stad door middel van kunst, cultuur en persoonlijke verhalen. Door individuen, gemeenschappen en de voortdurend veranderende stad zichtbaar te maken voor elkaar én voor een breed publiek, draagt het bij aan de culturele en maatschappelijke ontwikkeling van Rotterdam.

Het zichtbaar maken van verhalen gebeurt op twee niveaus: enerzijds door mensen en hun ervaringen onder de aandacht te brengen om herkenning en onderlinge verbondenheid te stimuleren, en anderzijds door deze persoonlijke geschiedenissen op te nemen in de stedelijke cultuur, waar ze betekenis krijgen als bouwstenen van de stad. Verhalenhuis Belvédère richt zich bewust op gemeenschappen en stemmen die vaak niet worden gezien of gehoord binnen het traditionele culturele veld. Door hen actief op te zoeken en een podium te bieden, wordt het Verhalenhuis een aanjager van ontmoeting, uitwisseling en co-creatie. Daarmee is het niet alleen een platform voor cultuur, maar ook een levend onderdeel ervan.

Actuele vraagstukken: Welke actuele ontwikkelingen hebben voor de instelling invloed op het organiseren en aanbieden van kunst- en cultuurbemiddeling?

Na het gesprek bij Verhalenhuis Belvédère met Joran Koster kwamen twee actuele vraagstukken duidelijk naar voren. Ten eerste staat de organisatie voor een grote uitdaging door het wegvallen van veel culturele financiering. Dit dwingt hen om na te denken over nieuwe manieren om hun activiteiten financieel duurzaam te organiseren. Tegelijkertijd blijft de kern van hun werk, de Volkskeukens onverminderd krachtig. Deze reageren direct op maatschappelijke gebeurtenissen. Een recent voorbeeld is de toename van Palestijnse Volkskeukens, Via deze bijeenkomsten worden persoonlijke verhalen gedeeld die anders vaak onzichtbaar blijven, en ontstaat er ruimte voor dialoog en empathie.

Organisatie: Hoe ziet de organisatie eruit? Waar zou jij jezelf positioneren binnen de organisatie?

Verhalenhuis Belvédère is een stichting met een relatief kleine kernorganisatie, bestaande uit drie à vier medewerkers in loondienst. De rest van het team bestaat uit zzp'ers die ieder hun eigen expertise meebrengen. Daarnaast speelt een grote kring van betrokken vrijwilligers en makers een belangrijke rol binnen de organisatie. Het Verhalenhuis werkt projectmatig en zoekt steeds de verbinding met de stad en haar bewoners.

Mijn persoonlijke visie op kunsteducatie, waarin toegankelijkheid, verbinding en eigenaarschap centraal staan, sluit goed aan bij de werkwijze van Verhalenhuis Belvédère. Als ik mezelf zou positioneren binnen deze organisatie, zie ik een rol voor me die vergelijkbaar is met die van Joran Koster. Zijn functie verbindt inhoudelijk en organisatorisch: hij bedenkt educatieve programma's binnen en buiten het Verhalenhuis, zet anderen in hun kracht als gastdocenten en weet de juiste mensen aan te trekken voor zulke rollen. Die combinatie van inhoudelijk denken, verbinden en coördineren spreekt mij sterk aan.

Subsidiëring: Onderzoek waar subsidiëring vandaan komt en wat het verdienmodel is.

De organisatie genereert eigen inkomsten via verschillende kanalen, waaronder horecaactiviteiten zoals de Volkskeuken, evenementen, tentoonstellingen en verhuur van ruimtes. Daarnaast wordt het eigen pand gefinancierd met behulp van crowdfunding en fiscaal aantrekkelijke obligatieleningen. Samenwerkingen met diverse partners en gemeenten spelen een belangrijke rol in het versterken van het netwerk en het vergroten van de impact. Hoewel de organisatie nog steeds sterk steunt op vrijwilligerswerk, wat de betaalbaarheid ten goede komt, vormt dit ook een belemmering voor verdere professionalisering. Vanuit het Cultuurplan Rotterdam is een aanvraag gedaan voor een bedrag van €420.000, waarvan na kortingen een bedrag van €328.600 is toegekend.

Actuele projecten: Onderzoek actuele projecten en formuleer een waardeoordeel over de kwaliteit van het aanbod. Verhoud je tot de missie en visie van de instelling én jouw visie op kunsteducatie.

Verhalenhuis Belvédère biedt een gevarieerd palet aan projecten die sterk gericht zijn op maatschappelijke verbinding en inclusie. Zo is er de Volkskeuken, waarin culinaire storytelling centraal staat: Rotterdammers van verschillende herkomst bereiden hun favoriete gerechten en delen daarbij hun persoonlijke verhalen met het publiek. Daarnaast organiseert het Verhalenhuis regelmatig exposities rond persoonlijke en maatschappelijke thema's, waarbij gebruik wordt gemaakt van media als fotografie, erfgoed en beeldende kunst. Verhalen worden ook vastgelegd in de podcaststudio of verschijnen als publicaties. Op educatief vlak ontwikkelde de instelling het programma 'Vertelkunst' voor internationale schakelklassen, dat inmiddels met diverse ISK-scholen in Rotterdam wordt uitgerold.

Het aanbod van Verhalenhuis Belvédère is maatschappelijk krachtig, verbindend en inclusief. Het bereikt uiteenlopende doelgroepen en weet gevoelige thema's op laagdrempelige en persoonlijke wijze bespreekbaar te maken. Zo sluit het programma goed aan bij de missie van het Verhalenhuis: het vertellen en delen van verhalen om Rotterdammers met elkaar te verbinden. Als je visie op kunsteducatie gericht is op participatie, toegankelijkheid en maatschappelijke impact, dan resoneert dit aanbod sterk met jouw overtuiging